

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu M.F.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

wyraża opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale pozostaje bez wpływu na wynik wyborów.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. M.F. wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi A.S.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że u podstaw protestu leżą nieprawidłowości polegające na niedopełnieniu obowiązku dostępności określonej ilości lokali wyborczych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz dezinformacji na obwieszczeniu wyborczym. Pomimo, że na wykazie i w obwieszczeniu Prezydenta Miasta K. z 10 czerwca 2020 r. komisje zostały oznaczone jako dostępne dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu,

poruszających się na wózkach inwalidzkich, nie posiadały one udogodnień. W pierwszej turze Komisja [...] wcale, w 2 turze na schody położono blachę, której nachylenie w żaden sposób nie umożliwiała wjazdu do lokalu dla osoby na wózku inwalidzkim i była niebezpieczna. Komisja nr [...] posiadała podjazd o szerokości wózka dziecięcego ale nie wózka inwalidzkiego. Dopiero po godzinie 17.00 uświadomiono pracownika szkoły, że jest możliwość wjechania do szkoły od strony boiska.

W ocenie wnoszącej protest, wyżej wymieniona sytuacja miała wpływ na przebieg głosowania, wynik głosowania i wynik wyborów, ponieważ wszystkie osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, które przyjechały głosować do wymienionych komisji zostały pozbawione możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w piśmie z 28 lipca 2020 r. wyraził opinię, że jeżeli lokal wyborczy oznaczony jako dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych nie spełniał wymogów przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 336), to doszło do naruszenia przepisów wspomnianego rozporządzenia, lecz nie miało to wpływu na wynik wyborów.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku z dnia 27 lipca 2020 r. wyraził pogląd, iż protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu, albowiem zarzucane uchybienia dotyczyły postępowania organów samorządu terytorialnego, które nie są organami wyborczymi, a zatem sformułowany zarzut nie odnosił się do naruszenia przepisów przez właściwy organ wyborczy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy M.F. jest zasadny, ale pozostaje bez wpływu na wynik wyborów.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP,

wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 979, dalej: u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (art. 1 ust. 2 u.wyb.2020).

Protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej musi spełniać wymogi przewidziane w art. 82 § 1 k.wyb., aby mógł być przedmiotem merytorycznego rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy. Protest wyborczy musi być zatem wniesiony z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia uniformowań zawartych w tymże kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom – mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2014 r., III SW 8/14, z dnia 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, w ocenie Sądu Najwyższego wnosząca protest sprostowała wyżej wymienionemu obowiązkowi. Załączone do protestu dowody wskazują na to, że wskazany przez nią lokal wyborczy oznaczony jako dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych nie spełniał wymogów przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 336). Zgodnie z § 2 ust. 1 przytoczonego rozporządzenia lokal wyborczy powinien być m.in.

wyposażony w podjazdy lub inne urządzenia umożliwiające samodzielne dotarcie do niego wyborcom niepełnosprawnym. Wnosząca protest, poruszająca się na wózku inwalidzkim, który był szerszy niż podjazd w lokalu wyborczy, nie mogła samodzielnie dotrzeć do miejsca głosowania. W tej sytuacji doszło do naruszenia wyżej przytoczonego przepisu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury.

Czyni to analizowany protest zasadnym, albowiem w sprawie naruszono konstytucyjnie i ustawowo zagwarantowane czynne prawo wyborcze obywatela (art. 10 § 1 k.wyb.).

Należy jednak uznać, że nie wykazano, że ten przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, w sytuacji gdy różnica głosów pomiędzy kandydatami wyniosła 422.385.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.